

ks. dr hab. Mateusz Rafał Potoczny, prof. UO
Instytut Nauk Teologicznych UO
ul. Drzymały 1a, 45-342 Opole

**Recenzja osiągnięć ks. dra Aleksego Kucego ubiegającego się o nadanie stopnia
doktora habilitowanego nauk teologicznych w dziedzinie nauk teologicznych**
/wykonana na zlecenie Dziekana WT UAM ks. dra hab. Pawła Wygralaka, prof. UAM/

1. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego ks. dra Aleksego Kucego

Jednym z wyjściowych kryteriów oceny każdego kandydata do uzyskania kolejnych stopni naukowych jest bez wątpienia jakość jego wykształcenia. Ubiegający się o nadanie stopnia doktora habilitowanego ks. dr Aleksy Kucy całokształt rozwoju naukowego zaprezentował w załączniku nr 3 dokumentacji złożonej w CK oraz szczegółowo opisał w autoreferacie (załącznik nr 2).

Swoją ścieżkę naukową Kandydat rozpoczął na Ukrainie, gdy w 1995 r. podjął studia w Rówieńskim Instytucie Słowianoznawstwa Kijowskiego Uniwersytetu Sławistycznego w Równem. Na tejże uczelni w 1999 r. uzyskał on dyplom licencjata. W czasie ostatniego roku studiów Kandydat rozpoczął jednocześnie edukację w Polsce, na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie w 2001 r. ukończył studia magisterskie z ogólnym wynikiem bardzo dobrym. Kolejny etap naukowego rozwoju kandydata to specjalistyczne studia doktoranckie (2001–2006), które odbył na tym samym wydziale UMCS. Ks. Kucy obronił tam rozprawę doktorską zatytułowaną: *Polityka ukraińskich władz politycznych wobec Cerkwii prawosławnej w okresie rewolucji 1917-1919*, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Henryka Chałupczaka.

Równoległe do studiów specjalistycznych z politologii Habilitant zgłębiał tajniki nauk teologicznych w Seminarium Duchownym PAKP w Warszawie (2001-2004). W tym ośrodku dydaktyczno-formacyjnym w 2004 r. uzyskał licencjat z teologii. Na edukacyjnej ścieżce

ks. dra Aleksego Kucego warto odnotować również trzymiesięczny kurs języka angielskiego, który odbył on w 2000 r. w Chelsea School of English.

Habilitant zdobył również doświadczenie zawodowe pracując kolejno w następujących instytucjach: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (2006-2018 na stanowiskach: dyrektor Biura ds. Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, dyrektor Centrum Europy Wschodniej, kanclerz Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, adiunkt w Instytucie Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej); Ministerstwo Sprawiedliwości, Resort Władzy Państwowej (2014-2017; egzaminator tłumaczy przysięgłych – język ukraiński); Uniwersytet Łódzki, Instytut Rusycystyki, Wydział Filologiczny (2019-obecnie).

2. Ocena osiągnięcia naukowego (A) oraz pozostałego opublikowanego dorobku (B) naukowego ks. dra Aleksego Kucego

A. Osiągnięcie naukowe

Rozprawa habilitacyjna ks. dra Aleksego Kucego zatytułowana *Biografia duchowa i antropologia chrześcijańska metropolity Antoniego Blooma (1914-2003)*, została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019, ss. 297, ISBN 978-83-8142-525-4; e-ISBN 978-83-8142-526-1. Jest to drugie wydanie dzieła, poprawione i uzupełnione o dodatkowy rozdział.

Prezentowana monografia jest owocem wieloletnich badań Habilitanta nad duchowym dziedzictwem pozostawionym przez założyciela i pierwszego zwierzchnika diecezji surożskiej Patriarchatu Moskiewskiego w Wielkiej Brytanii, metropolity Antoniego Blooma, którego ks. Aleksy Kucy miał okazję poznać osobiście w 2000 r. w trakcie pobytu w Wielkiej Brytanii. Już w tym miejscu należy zaznaczyć, że inicjatywa napisania monografii dotyczącej Antoniego Blooma była nie tylko ważnym przedsięwzięciem naukowym, stawiającym sobie za cel syntetyczną systematyzację najnowszych dziejów rosyjskiego prawosławia w przestrzeni świata zachodniego oraz myśli antropologicznej metropolity, ale również wskazuje na naukową odwagę autora. Wszak bohater opracowania nie jest oceniany jednoznacznie pozytywnie w środowisku rosyjskich badaczy i duchownych: zwraca na to uwagę sam Habilitant, gdy wskazuje na podważanie autorytetu Blooma oraz kierowane pod jego adresem zarzuty modernizmu (s. 9).

Dla zrealizowania założonych i wyartykułowanych we wstępie celów pracy, Autor zgromadził bogaty materiał źródłowy i bibliograficzny, dotyczący zarówno tekstów Antoniego Blooma, jak również źródeł patrystycznych, opracowań oraz innych, pomniejszych elementów, na których zbudował prezentowaną monografię. Zebrana bibliografia w dużej mierze składa się z dzieł opublikowanych w języku rosyjskim.

Monografia została podzielona na dwie części, z których każda składa się z pięciu rozdziałów. Podział ten wydaje się być logiczny i uzasadniony.

Część pierwsza (s. 21–156) stanowi prezentację sylwetki Antoniego (Andrzeja) Blooma na tle wydarzeń historycznych związanych z nową dla tysięcy Rosjan sytuacją życia na emigracji, co wywarło wpływ na postrzeganie świata przez przyszłego metropolitę. Habilitant stwierdza, że w tej części pracy podjęto „próbę prześledzenia rozwoju osobowości metropolity Antoniego na tle rosyjskiej emigracji XX wieku przez pryzmat głównego celu życia hierarchy, którym było nieustanne zbliżanie się do Boga” (s. 13). W rozdziale pierwszym (s. 21–37) Autor w sposób ogólny omawia kontekst i sytuację myślową rosyjskiej emigracji w Europie zachodniej po rewolucji z 1917 r., wskazując jednocześnie na różne jej oblicza (np. żywiołowa, sterowana centralnie czystka intelektualistów, powodowana prześladowaniem Cerkwii). Ks. Kucy nawiązuje tu do wybitnych postaci rosyjskiej awangardy intelektualnej, która przyczyniła się do rozkwitu myśli rosyjskiej w diasporze. Chodzi tu zarówno o tzw. pierwszą emigrację, gdzie znaleźli się m.in. Mikołaj Łoski, Mikołaj Bierdiajew, Sergiej Bułgakow, jak i kolejne pokolenia z wybitnym Aleksandrem Schmemannem, Georgijem Florowskim czy Nikitą Struwem. W rozdziale tym zwrócono uwagę na przemyślenia Antoniego Blooma, który w przymusowej emigracji upatrywał swoisty przejaw Bożej Opatrzności, w której zamierzeniu wygnańcy mieli nieść w świat „świadcstwo prawosławia – pełni wiary Chrystusowej” (s. 36).

Rozdział drugi (s. 39–61) poświęcony jest diasporze rosyjskiej w Paryżu – środowiska, w którym dojrzał przyszły londyński metropolita Antoni Bloom. Autor wskazuje na szereg intelektualnych, kulturowych i religijnych inicjatyw związanych z obecnością Rosjan w stolicy Francji. Na szczególną uwagę zasługuje tu powołany w 1925 r. Instytut Teologiczny im. Św. Sergiusza z Radoneża, skupiającego elitę rosyjskiej myśli teologicznej. Z tą niezwykle uczelnią związani byli m.in. tacy uczeni jak: Leonid Uspienski, wspomniani wyżej Mikołaj Łoski i Sergiej Bułgakow, jak również John Meyendorff i inni. W rozdziale tym wspomniane są również działające w Paryżu rosyjskie parafie prawosławne: w jednej z nich, pozostającej w jednościsłości z Kościołem matką w Moskwie, zaangażowany był młody Bloom. Ks. Kucy zauważa, że przynależność do tejże wspólnoty była świadomym wyborem przyszłego metropolity.

W trzecim rozdziale (s. 63–79) Habilitant przedstawia rodzinne uwarunkowania Andrzeja Blooma, późniejszego metropolity Antoniego. Autor ukazuje tu meandry życia związane z licznymi podróżami, które najpierw wynikały z kilkuletniego pobytu z rodziną w placówce dyplomatycznej w Persji, a później z tułaczki, która ostatecznie doprowadziła Bloomów do Paryża. Ks. Kucy prezentuje tu również paryską ścieżkę edukacyjną przyszłego metropolity. Wszystkie opisane tu doświadczenia, wśród których nie brak trudnych i bolesnych, z całą pewnością wpłynęły na ukształtowanie późniejszej sylwetki duchowej metropolity Antoniego.

Czwarty rozdział monografii (s. 81-115) poświęcony jest analizie duchowych poszukiwań Andrzeja Blooma. Habilitant rzetelnie ukazuje tu rozterki, a nawet kryzys religijności późniejszego metropolity i jego stopniowe dojrzewanie do nawrócenia, co – w opinii autora – miało swoje źródło w wartościach wychowawczych, które „choć nie miały znamion religijności – to zawierały się w szeroko pojętej duchowości, poczuciu sprawiedliwości, męstwie oraz innych imperatywach” (s. 85). W monografii zwraca się uwagę na mistyczne spotkanie z Chrystusem, jakiego Bloom doświadczył w wyniku lektury Ewangelii, które to na zawsze zmieniło jego ogląd rzeczywistości stworzonej oraz zapoczątkowało nową drogę życia opartą na modlitwie i wierności Kościołowi. W rozdziale tym wiele miejsca poświęcono również życiu mniszemu, jakie obrał młody Bloom, przyjmując imię Antoni.

Piąty rozdział (s. 117–156) stanowi naturalną kontynuację poprzedniego: Habilitant koncentruje się tu na drodze duchowego rozwoju mnicha Antoniego, która przywiodła go do święceń prezbiteratu, posługi duszpasterskiej w Londynie i ostatecznie w 1956 r. do chirotonii biskupiej oraz uzyskania w 1966 r. godności metropolity. Analizując dziedzictwo Antoniego Blooma ks. Kucy podkreśla, że mimo wszystkich obowiązków wynikających z kolejnych stopni hierarchicznych priorytetem w posłudze Blooma pozostało życie mistyczne. Autor zwraca tu również uwagę na odważne wystąpienia metropolity, które nie zawsze były zgodne z oficjalną linią władz w Moskwie (np. sprawa wydalenia Aleksandra Sołżenicyna – zob. s. 152-153).

O ile pierwsza część prezentowanej monografii ma charakter historyczny, w części drugiej (s. 159–262) Habilitant koncentruje się na myśli antropologicznej Antoniego Blooma. Punktem wyjścia jest omówienie warsztatu teologicznego metropolity (s. 159–172). Autor odnosi się tu do rzekomego braku „naukowości” jego refleksji teologicznej i wskazując na główne priorytety skoncentrowanej na $\theta\acute{\epsilon}\omega\sigma\iota\varsigma$ nauki Blooma prezentuje go jako teologa *par excellence* w prawosławnym rozumieniu tego słowa. Habilitant podkreśla, że w swojej twórczości, głównie homiletycznej, metropolita cechował się dobrze zorganizowanym

warsztatem, opartym na dziedzictwie patrystycznym jak i na logicznym formułowaniu prezentowanych zagadnień. Autor rozprawia się tu także z zarzutami o „nieprawosławności” metropolity, jakie wciąż bywają wysuwane pod jego adresem. Zwraca uwagę na fakt, że spojrzenie i wnioskowanie Blooma było raczej wyrazem jego erudycji a nawet działania Ducha Świętego.

Kolejne rozdziały monografii odnoszą się do analizy konkretnych zagadnień teologicznych, rozwijanych przez metropolitę Antoniego Blooma. W rozdziale drugim tej części monografii (s. 173–195) osią rozważań jest misterium wiary. Autor pochyła się tu nad kategorią relacji człowieka do Stwórcy w nauczaniu Blooma. Zwraca uwagę na główne kategorie wyłaniające się z pozostawionego przez metropolitę dziedzictwa, tj. spotkanie, wątek „człowiek-ikona”, narodziny wiary. Wiele miejsca poświęca tu również antropologizmowi londyńskiego hierarchy w rozumieniu przeżywania wiary.

Kolejny rozdział (s. 197–215) koncentruje uwagę na szeroko rozumianym powołaniu człowieka; kwestia ta w nauczaniu metropolity wyrastała z głębokiego zakorzenienia w refleksji patrystycznej. Habilitant, analizując pisma Blooma, wskazuje na kilka istotnych celów związanych z powołaniem człowieka. Wymienia m.in. powrót do utraconego stanu pierwotnej szczęśliwości, świętość, przebóstwienie, uduchowienie świata oraz solidarność. Refleksje podjęte w tym rozdziale znajdują swoją kontynuację w następnym (s. 217–237), w którym ks. dr Aleksy Kucy odnosi się do kwestii poznania siebie w nauczaniu Antoniego Blooma. Habilitant wnioskuje, że dla metropolity „samopoznanie stanowi jedyny proces teoretycznego i praktycznego rozwoju osobowości” (s. 217) i jest ono punktem wyjścia we wzrastaniu ku Bogu. W rozdziale zawarta została refleksja dotycząca m.in. rozumienia człowieka jako indywiduum oraz osobowości oraz związanych z tym dwóch rodzajów ludzkiego „ja”.

W ostatnim rozdziale monografii (s. 239–262) zebrane zostały poglądy metropolity Antoniego Blooma na palące kwestie bioetyczne. Habilitant wychodzi tu od problemów ogólnych związanych z etosem lekarza oraz z cierpieniem i śmiercią, by w konsekwencji dojść do omówienia palących problemów bioetycznych współczesności w ujęciu metropolity. Refleksja dotyczy kolejno kwestii eutanazji, aborcji, zapłodnienia *in vitro* oraz antykoncepcji.

W zakończeniu (s. 263–267) Autor podsumowuje wyniki przeprowadzonej analizy. Odnosi się tu również do zarzutów rzekomego konformizmu i „nieprawosławności” stawianych przez krytyków wobec metropolity Blooma. Habilitant jednoznacznie odrzuca owe zarzuty, wskazując jednocześnie na wyjątkowość sytuacji, w jakiej przyszło Bloomowi pełnić jego posługę biskupią.

Zaproponowany przez Autora podział monografii nie wykracza poza ramy określone w temacie. W swojej rozprawie ks. dr Aleksy Kucy osiągnął postawione we Wstępie cele i dzięki zastosowaniu odpowiednich metod badawczych rzetelnie zaprezentował sylwetkę duchową oraz myśl antropologiczną metropolity Antoniego Blooma (1914–2003). Z powyższego omówienia jasno wynika, że podział monografii na dwie części w klarowny sposób ukazuje całościowe podejście do zagadnienia. Bez lektury części historycznej trudno byłoby zrozumieć część teologiczną pracy. Na szczególne docenienie zasługuje rzetelne przedstawianie przez Habilitanta faktów zarówno z życia jak i z dzieł metropolity Blooma, które nierzadko mogą jawić się jako problematyczne.

Z teologicznego punktu widzenia na szczególną uwagę zasługuje osadzenie myśli Antoniego Blooma w kontekście źródeł patrystycznych, które w każdym Kościele apostołskim są niekwestionowanym probierzem prawowierności. W drugiej części prezentowanej monografii Autor dość często odwołuje się do pism Ojców Kościoła, chociaż wydaje się, że w niektórych momentach mógł pokusić się o bardziej rzetelną kwerendę myśli patrystycznej.

Recenzowana praca z całą pewnością niesie w sobie znaczący walor poznawczy i pionierski. Główne myśli antropologii metropolity Antoniego Blooma zostały tu zebrane w taki sposób, że rzucają światło właściwie na cały nurt jego refleksji. Fakt, że autor nie ucieka przed kwestiami problematycznymi, które w głównej mierze dotyczą interpretacji zagadnień bioetycznych, czyni monografię jeszcze bardziej wyjątkową. W tych momentach sama osoba metropolity Antoniego Blooma, kapłana i lekarza, jawi się jako wyprzedzająca epokę o – być może nawet kilka pokoleń. Nie trzeba się zgadzać ze wszystkimi opiniami Blooma dotyczącymi eutanazji, aborcji czy antykoncepcji, ale jego wnioskowaniu nie można odmówić logiki i ostatecznie troski o stworzonego na Boży obraz i podobieństwo człowieka. Paradoksalnie można stwierdzić, że Bloom w swoich rozważaniach bioetycznych cechował się wrażliwością podobną do współczesnego nam papieża Franciszka, który również stara się widzieć najpierw człowieka z całą złożonością jego natury i uwarunkowań.

Gdy idzie o formalną stronę recenzowanej monografii należy zwrócić uwagę na jakość zastosowanego w niej języka: książka napisana jest w sposób ciekawy – mimo tego, że czasem sprawia wrażenie dobrej powieści, w żaden sposób nie wpływa to na jej stronę naukową, gdyż nie traci tu należnego naukowości warsztatu. Co prawda w niektórych miejscach język schodzi na poziom popularny, czasem w rozważania naukowe wkrada się narracja panegiryczna, jednak nie wpływa to znacząco na całościowy odbiór dzieła. Pewnym mankamentem może okazać się brak jasnych wprowadzeń i podsumowań rozdziałów. Zarówno bibliografia jak i przypisy

zostały sporządzone prawidłowo. Słabością jest tu brak sięgania przez Autora do oryginalnych źródeł patrystycznych i posługiwanie się jedynie polskimi i rosyjskimi tłumaczeniami.

Mimo tych drobnych mankamentów należy stwierdzić, że monografia ks. dra Aleksego Kucego zasługuje na wysoką ocenę. Dzięki oparciu jej na rzetelnym studium przeprowadzonym przez Autora, stanowi ona *novum* na gruncie nauki polskiej oraz cenny przyczynek i narzędzie do dalszych badań nad wciąż mało znanym i być może za mało docenianym dziedzictwem metropolity Antoniego Blooma.

B. Pozostały opublikowany dorobek pisarski

W ciągu 15 lat następujących po obronie pracy doktorskiej (2004–2019) badania naukowe ks. dra Aleksego Kucego zaowocowały publikacją szeregu prac naukowych. Wśród nich znalazły się 3 monografie naukowe (dwie podejmują problematykę oryginalną, trzecią stanowi poprawione i uzupełnione wydanie jednej z wcześniejszych), 26 artykułów naukowych, 1 recenzja naukowa, 2 tłumaczenia monografii, współredakcja 4 aktów prawnych.

Analiza przedstawionego do recenzji dorobku każe wyróżnić cztery podstawowe obszary badawcze, w jakich wyspecjalizował się Habilitant. Całość wskazuje na fakt, że rozwijały się one w opracowaniach Autora stopniowo i chronologicznie.

Pierwszy z wyodrębnionych kierunków badań wiąże się ze specjalizacją doktorską Habilitanta, tj. z naukami politycznymi. Ks. dr Aleksy Kucy w szeregu artykułów koncentrował się na badaniach związanych z politycznym kształtem narodu ukraińskiego, a także – po części – rosyjskiego. Wyniki tych badań zawarł w szeregu publikacji poświęconych tej właśnie problematyce, wśród których wystarczy wymienić: *Nacjonalizm ukraiński w ujęciu Dmytra Myrona*, „Wrocławskie Studia Wschodnie” 8 (2004), s. 165–177; *Problem Tatarów krymskich po rozpadzie Związku Radzieckiego*, w: *Mniejszości narodowe i etniczne w procesach transformacji oraz integracji*, red. H. Chałupczak, E. Michalik, Lublin 2005, s. 181–189; *Powstanie państwa ukraińskiego w okresie rewolucji 1917-1919 i walka o jego kształt ustrojowy*, „Gentes et nationes” (2011) 1, s. 23–48; *Mitologizacja jako narzędzie w konstruowaniu polityki międzynarodowej. O Rosji i Rosjanach w aspekcie polityczno-historycznym*, w: *Obrazy Rosji i Rosjan w XX i XXI wieku. Opinia publiczna. Stosunki polsko-rosyjskie. Pamięć historyczna*, red. E. Maj, E. Kirwiel, E. Podgajna, Lublin 2012, s. 99–108. W ramach tej ścieżki badawczej ks. Kucy opracował również kilka artykułów naukowych z pogranicza politologii oraz historii Kościoła. W tym miejscu warto wymienić chociażby następujące teksty: *Cerkiew prawosławna na Ukrainie w przededniu rewolucji 1917 roku*,

„Gentes et nationes” (2012) 5, s. 59–68; *Cerkiew prawosławna na Ukrainie w ogniu rewolucji 1917 roku*, „ZN KUL” 60 (2013), s. 89–108; *Stosunek polityków Dyrektoriatu URL wobec Cerkwi prawosławnej*, „Białostockie Teki Historyczne” (2015) 13, s. 213–232.

Kolejny zakres tematyki badawczej ks. dra Aleksego Kucego dotyczy kwestii teologicznych, które stoją na styku różnych zainteresowań Habilitanta. Warto docenić tu jego zamiłowanie do Ojców Kościoła, co zresztą zostało uwidocznione również w prezentowanym powyżej osiągnięciu naukowym. Pierwszym interesującym tekstem na tym polu jest *Misterium czasu w myśli patrystycznej Kościoła prawosławnego a kalendarz liturgiczny*, w: *Kalendarz w życiu Kościoła i wspólnoty*, „Latopisy Akademii Supraskiej”, red. M. Kulczycka, U. Pawluczuk, Białystok 2013, s. 69–75. W artykule tym Autor, w oparciu o pisma Augustyna, Bazylego Wielkiego i Maksyma Wyznawcy, snuje refleksje dotyczące kategorii czasu, i na tej podstawie dokonuje ewaluacji dwóch kalendarzy funkcjonujących we współczesnym prawosławiu. Jednocześnie wysuwa postulat znalezienia takiego rozwiązania, które spełniałoby wymagania teologiczne oraz przyczyniło się do jedności Kościołów w tym względzie. Innym, wartym zauważenia opracowaniem, jest *Wpływ ojców Kościoła na prawosławne pojęcie obrazu Bożego*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 30 (2016), s. 337–351.

Zaprezentowane dotąd kierunki badawcze Habilitanta zazębiają się z kolejnym, w którym jego publikacje związane są z osobą metropolity Antoniego Blooma. Swoistym uwieńczeniem poszukiwań Autora w tym względzie bez wątpienia stała się monografia, będąca osiągnięciem naukowym w niniejszym procesie habilitacyjnym. Pierwszym tekstem naukowym życiorysie Kandydata, nawiązującym do osoby metropolity, był artykuł: *W co wierzy Bóg? Z przemyśleń nad dziedzictwem duchowym abp Antoniego (Blooma)*, „Cerkiewny Wiestnik” (2011) 3, s. 3–9. W tekście tym Aleksy Kucy nakreśla wizję obecnych w nauce Antoniego Blooma kategorii takich jak: spotkanie i wiara (rozwinętych później w monografii). Do dziedzictwa londyńskiego metropolity nawiązują również kolejne publikacje, tj. *Rola rosyjskiej emigracji religijnej pierwszej fali w odrodzeniu duchowym współczesnej Rosji na przykładzie życia i działalności metropolity Antoniego Blooma*, w: *Słowianie na emigracji: literatura – kultura – język*, red. B. Kodzis, M. Giej, Opole 2015, s. 39–46; *Pojęcie Obrazu Bożego w myśli patrystycznej a nauczanie metropolity Antoniego Blooma*, „Roczniki Humanistyczne” 65 (2017) 7, s. 19–36; *Niewykonalna misja: Metropolita Antoni Bloom na tle rosyjskiej emigracji religijnej XX wieku*, „Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian PAU” 14 (2018), s. 151–168.

Oprócz wskazanych obszarów badawczych w *Curriculum* Habilitanta można wyznaczyć jeszcze jeden, związany z językoznawstwem i translatoryką; dotyczą one głównie

języka rosyjskiego. Wyrazem działalności w tej materii są m.in. następujące publikacje: *Funkcjonowanie anglicyzmów w języku rosyjskim*, w: H. Kardela, Chełm 2007, s. 159–166 (współautorstwo z: Z. Kuca); *Kluczowe aspekty organizacji przedmiotu – tłumaczenie konsekwentne*, w: *Nauczanie języka rosyjskiego studentów filologii rosyjskiej*, red. H. Rycyk-Sztajdel, Lublin 2010, s. 81–85 (współautorstwo z: Z. Kuca); *методологические предпосылки к преподаванию синхронного перевода*, w: *Nauczanie języka rosyjskiego jako obcego w szkole wyższej*, red. H. Rycyk-Sztajdel, Lublin 2012, s. 219–224; *Методологические предпосылки к обучению синхронному переводу на примере прикладной лингвистики Университета Марии Кюри-Склодовской*, „Lublin Studies in Modern Languages and Literature” 40 (2016) 1, s. 135–150.

Biorąc pod uwagę piętnastoletni przedział czasowy, jaki minął od obrony przez ks. dra Aleksego Kucego pracy doktorskiej, zaprezentowany dorobek nie jest ilościowo zbyt imponujący. Jednakże trzeba zauważyć, że publikacje Habilitanta cechują się w dużej mierze oryginalnością. Ponadto przenikanie się różnych dziedzin nauki (polityka, teologia, językoznawstwo) wskazują na interdyscyplinarność prowadzonych przez Kandydata badań.

Słabością przedstawionego do oceny dorobku jest znikoma ilość publikacji w prestiżowych i dobrze punktowanych czasopismach naukowych. Dodatkowo zdecydowana większość artykułów ks. dra Aleksego Kucego ukazała się w czasopismach i pracach zbiorowych w Polsce; jedynie dwa spośród nich opublikowano w czasopismach rosyjskich. Biorąc pod uwagę interdyscyplinarność i wynikający z niej potencjał Habilitanta, jest to z całą pewnością zauważalny brak.

Tym niemniej, biorąc pod uwagę wszystkie powyższe faktory, dorobek naukowy Kandydata należy ocenić jako wystarczający i spełniający kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

3. Ocena istotnej aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego ks. dra Aleksego Kucego

Kryteria oceny osób ubiegających się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, oprócz publikacji osiągnięć naukowo-badawczych, obejmują również udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych oraz organizowanie i udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych.

Ks. dr Aleksy Kucy jawi się jako aktywny uczestnik sympozjów i konferencji naukowych, zarówno o zasięgu krajowym jak i międzynarodowym. Tematyka tych spotkań

zasadniczo oscylowała wokół kierunków badawczych wskazanych powyżej. W trakcie rzeczonych wydarzeń naukowych Habilitant wygłosił ponad 20 referatów, a także wielokrotnie zabierał głos w dyskusji (zob. załącznik nr 3 do Wniosku habilitacyjnego). Ponadto ks. Kucy był również organizatorem ośmiu sympozjów i konferencji międzynarodowych; wszystkie one odbyły się w Lublinie w latach 2007–2014.

W ramach swojej pracy naukowej ks. dr Aleksy Kucy był również autorem lub współautorem ośmiu projektów krajowych i międzynarodowych, skoncentrowanych głównie na jego zainteresowaniach politologicznych. Z jego inicjatywy powołano również *Centrum Europy Wschodniej UMCS* (powołane decyzją Rektora UMCS w marcu 2011 r.) oraz *Studiów Wschodnioeuropejskich* (Wydział Politologii UMCS, powołane w 2011 r. za zgodą MNiSW). Ponadto ks. Aleksy Kucy jest autorem i współautorem pięciu aktów prawnych: *Projekt Ustawy o powołaniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie* (współautor, 2007), *Uzasadnienie do projektu Ustawy o powołaniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie* (współautor, 2007), *Projekt budżetu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie* (współautor, brak daty), *Umowa ramowa o współpracy akademickiej pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej a Uniwersytetem Prawa Akademii Nauk Ukrainy* (2010), *Regulamin Centrum Studiów Wschodnioeuropejskich Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie* (2010).

Habilitant był również redaktorem naukowym i wydawcą sześciu monografii naukowych, dwóch numerów czasopisma „Rocznik Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów” (nr 4/5, Lublin 2009, ss. 440; nr 6, Lublin 2010, ss. 280).

Na uwagę zasługuje również praca dydaktyczna Habilitanta, którą realizował na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, w Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej w Lublinie, w Szkole Zawodowej im. Vetterów w Lublinie oraz na Uniwersytecie Łódzkim (szczegółowy wykaz zob. załącznik nr 2 do Wniosku habilitacyjnego). Ks. dr Aleksy Kucy był również promotorem 12 prac magisterskich i licencjackich.

Za bogatą działalność naukowo-dydaktyczną Habilitant dwukrotnie otrzymał nagrodę Rektora UMCS (2010 i 2011).

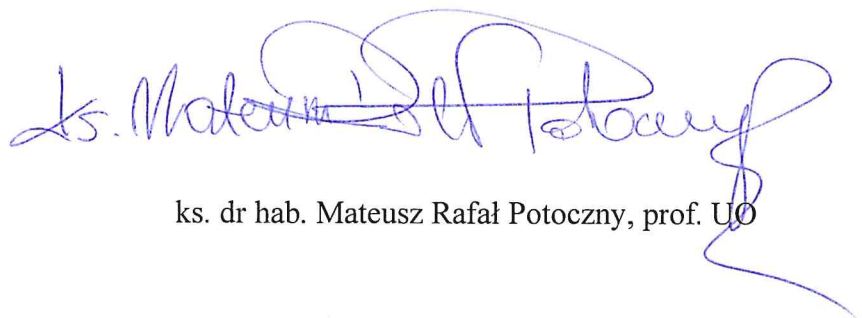
Ks. Aleksy Kucy nie ogranicza swojej działalności jedynie do spraw *stricto* naukowo-dydaktycznych. Jest również duszpasterzem praktykiem oraz dyrygentem chóralnym.

Przywołane powyżej przestrzenie aktywności ks. dra Aleksego Kucego wskazują na jego duże zaangażowanie w pracę naukową i dydaktyczną. Jednak i tu, podobnie jak w przypadku publikacji Habilitanta, wykazać można mały *impact* umiędzynarodowienia badań. Nie przeszkadza to jednak w wysokiej ocenie całości zaprezentowanych osiągnięć.

4. Wniosek końcowy

Konkludując analizę całokształtu dorobku naukowego oraz pracy naukowo-dydaktycznej ks. dra Aleksiego Kucego stwierdzam, że jest on naukowcem o wysokim poziomie kompetencji. Jego publikacje mają charakter przyczynkarski, czasem nawet pionierski i cechują się dobrym warsztatem naukowym oraz interdyscyplinarnością łączącą z pozoru odległe dziedziny nauki. Habilitant aktywnie uczestniczy w pracach różnych gremiów oraz może poszczycić się bogatym doświadczeniem zawodowym.

Biorąc pod uwagę całość dokonań naukowo-dydaktycznych i organizacyjnych ks. dra Aleksiego Kucego, a przede wszystkim uwzględniając jego wysoko ocenioną rozprawę habilitacyjną stwierdzam, że osiągnięcia te odpowiadają wymogom określonym w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. Ust. 595, art. 26, par. 1) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. (Dz. Ust. Nr 63, poz. 324). W związku z tym przedkładam wniosek o dopuszczenie ks. dra Aleksiego Kucego do dalszego etapu postępowania habilitacyjnego i o nadanie mu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk teologicznych.

ks. dr hab. Mateusz Rafał Potoczny, prof. UO

Opole, 17 kwietnia 2020 r.